

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Expozitúra Banská Bystrica

Správa o výsledku kontroly výkonu správy dane za ubytovanie, hospodárnosť, efektívnosť a účelovosť použitia výnosu tejto dane v Obci Číž

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2010.

Účelom kontrolnej akcie bolo preverenie či mestá (obce) stanovili podrobnosti k výkonu správy dane za ubytovanie vo všeobecne záväznom nariadení v súlade so zákonom č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov. Preveriť, ako daň za ubytovanie bola spravovaná a ako bol použitý príjem z tejto dane.

Predmetom kontrolnej akcie bola účinnosť vnútorného kontrolného systému, analýza platiteľov dane, ktorí poskytovali odplatné prechodné ubytovanie, kontrola výkonu správy dane za ubytovanie, kontrola efektívnosti a účinnosti výberu dane za ubytovanie, kontrola použitia príjmov z dane za ubytovanie.

Kontrola bola vykonaná v šiestich kúpeľných miestach SR, a to v Meste Dudince, Meste Sliač, Obci Brusno, Obci Číž, Obci Kováčová a Obci Sklené Teplice za obdobie rokov 2008 a 2009.

Peňažné údaje v tejto správe sú za celé kontrolované obdobie uvedené v peňažnej mene euro, kde slovo euro bolo skloňované v texte podľa príslušnému pádu. Peňažné údaje roku 2008 uvedené v slovenských korunách boli prepočítané na euro v konverznom kurze 1 euro = 30,1260 slovenských korún.

Počas výkonu kontroly v Obci Číž, Číž 48, 980 43 Číž (ďalej len „obec“ alebo „správca dane“) bolo zistené:

1. Účinnosť vnútorného kontrolného systému

Kontrolou bolo preverené vnútorné kontrolné prostredie a kontrolné postupy pri vnútornej finančnej kontrole, ktoré upravovali príslušné ustanovenia zákona o finančnej kontrole.

Na vykonávanie vnútornej finančnej kontroly mala obec vypracovanú „Smernicu na zabezpečovanie vykonávania finančnej kontroly v pôsobnosti obce Číž“.

Predbežnú finančnú kontrolu vykonávala poverená zamestnankyňa obce. Následnú finančnú kontrolu vykonávala hlavná kontrolórka obce.

Kontrolou bolo zistené, že obec nevykonávala priebežnú finančnú kontrolu podľa zákona o finančnej kontrole.

Hlavná kontrolórka vykonávala úlohy vyplývajúce zo zákona o obecnom zriadení. Kontrolou bolo zistené, že činnosť hlavnej kontrolórky v roku 2008 bola zameraná na metodickú činnosť a v roku 2009 vykonala hlavná kontrolórka dve následné finančné kontroly. Správy boli predložené na najbližšie zasadnutie obecného zastupiteľstva. Kontrola zameraná na daň za ubytovanie nebola v pláne kontrolnej činnosti hlavnej kontrolórky.

Na základe preverených skutočností možno považovať vnútorný kontrolný systém za málo účinný a jeho spoľahlivosť ako slabú.

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Expozitúra Banská Bystrica

2. Analýza platiteľov dane, ktorí poskytovali odplatné prechodné ubytovanie

V roku 2008 boli v obci dvaja poskytovatelia prechodného ubytovania a v roku 2009 sa zvýšil počet poskytovateľov na sedem.

V roku 2008 bol dosiahnutý príjem dane za ubytovanie v sume 33 eur a v roku 2009 bol dosiahnutý príjem uvedenej dane v sume 9 226 eur.

Medziročný nárast príjmov dane za ubytovanie bol v sume 9 193 eur. Nárast príjmov dane za ubytovanie v roku 2009 nebol spôsobený len zvýšeným počtom ubytovacej kapacity, ale hlavne nesprávnym odvádzaním dane za ubytovanie. Daň za ubytovanie bola uhrádzaná na základe platobného výmeru vystaveného obcou, po odkontrolovaní predložených kníh ubytovaných. Daň za ubytovanie vybraná poskytovateľmi ubytovania za rok 2008 bola uhradená správcovi dane v roku 2009. Tento stav pretrvával aj v roku 2009 s výnimkou jedného platiteľa dane.

Porovnaním upraveného rozpočtu a skutočného výberu dane za ubytovanie bolo zistené, že príjmy dane za ubytovanie boli v rokoch 2008 a 2009 plnené na 100,00 %.

3. Kontrola výkonu správy dane za ubytovanie

Kontrolou výkonu správy dane za ubytovanie bolo zistené, že:

- správca dane nevyužil možnosť upraviť podľa zákona o miestnych daniach náležitosti a lehotu oznamovacej povinnosti platiteľa dane pri vzniku a zániku daňovej povinnosti, ani náležitosti a lehotu oznamovacej povinnosti na oznamovanie skutočností rozhodujúcich pre správne určenie a vyberanie dane za príslušný mesiac, uviesť zaradenie ubytovacieho zariadenia do kategórie a tried podľa platných vyhlášok Ministerstva hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“). Platiteľovi dane neustanovil povinnosť, spôsob, formu ani lehotu na oznamovanie počtu prenocovaní, ubytovaných osôb a vybranej dane po skončení príslušného mesiaca,

- správca dane nemal zavedený informačný systém pre evidenciu dane za ubytovanie, evidenciu dane za ubytovanie v kontrolovanom období viedol správca dane ručne v zošite o platiteľoch dane za ubytovanie, z predloženej evidencie bolo zistené, že oznámenie o vzniku daňovej povinnosti k dani za ubytovanie podali v kontrolovanom období dobrovoľne dvaja platitelia a piati platitelia dane za ubytovanie oznámenie nepodali,

- správca dane nevedel evidenciu dane za ubytovanie podľa zákona o správe daní a poplatkov na osobných účtoch jednotlivých daňových subjektov,

- správca dane nepostupoval podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku, keď vyruboval daň za ubytovanie platobným výmerom, podľa citovaného zákona bola daň za ubytovanie splatná bez jej vyrubenia,

- správca dane nevyužil možnosť podľa zákona o správe daní a poplatkov vyzvať daňového dlžníka, ktorý v lehote neodviedol vybranú daň za ubytovanie, aby daňový nedoplatok odviedol v náhradnej lehote, platitelia dane za ubytovanie mali vybranú daň za ubytovanie odvádzať v roku 2008 mesačne, ročne po vystavení platobného výmeru a v roku 2009 mesačne alebo ročne po vystavení platobného výmeru. Platitelia dane za ubytovanie odvádzali s oneskorením 1 až 1,5 roka,

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Expozitúra Banská Bystrica

- niektoré výpisy z účtu za bezhotovostné platby od platiteľa dane neboli označené tak, aby bolo možné preukázateľne identifikovať na aký účel bola platba vykonaná,
- niektoré účtovné doklady neobsahovali podľa zákona o účtovníctve podpisový záznam osoby zodpovednej za zaúčtovanie účtovného prípadu ako označenie účtov, na ktorých sa účtovný prípad zaúčtuje,
- obec neúčtovala výnosy z dane za ubytovanie v tom období, kedy výnosy vznikli, čím nepostupovala podľa zákona o účtovníctve v súvislosti s Opatrením Ministerstva financií SR ktorým sa ustanovujú postupy účtovania pre verejnú správu,
- obec poskytovala v kontrolovanom období ubytovacie služby v siedmich dvojposteľových izbách za odplatu v ubytovacom zariadení, turistickej ubytovni v priestoroch obecného úradu. Príjmy z tejto činnosti viedla na podpoložke 223001 Za predaj výrobkov, tovarov a služieb, od konca septembra 2009 bolo uvedené ubytovacie zariadenie mimo prevádzky z dôvodu rekonštrukcie priestorov,
- obec nevedla evidenciu o ubytovaných osobách v turistickej ubytovni v knihe ubytovaných a údaje podľa zákona o hlásení pobytu občanov SR a registri obyvateľov SR, ubytovaným osobám boli vystavované potvrdenky za ubytovanie na celkovú sumu podľa počtu osôb a nocí, bez dane za ubytovanie. V roku 2008 bola cena za ubytovanie na jednu osobu a noc 6,64 eur a v roku 2009 bola cena 7,00 eur, príjmy za ubytovacie služby boli v roku 2008 v sume 7 193 eur a v roku 2009 v sume 2 597 eur,
- obec ako prevádzkovateľ ubytovacieho zariadenia nevyberala v roku 2008 a 2009 od ubytovaných osôb daň za ubytovanie so sadzbou dane na osobu a prenocovanie podľa platných všeobecne záväzných nariadení,
- obec účtovala príjmy z poskytovania ubytovacích služieb obce na bežnom účte a nie na samostatnom mimorozpočtovom účte, čím nemohla preukázať, či náklady na túto činnosť boli kryté výnosmi z nej, čím nepostupovala podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Obec poskytovaním prechodného ubytovania bez živnostenského oprávnenia nepostupovala podľa živnostenského zákona.

4. Kontrola miery efektívnosti a účinnosti správy dane za ubytovanie a jej použitia

Cieľom kontroly výkonnosti bolo porovnať v rámci kontrolovaných miest a obcí so štatútom kúpeľných miest dosahovanú efektívnosť a účinnosť výberu dane za ubytovanie a použitia výnosu z nej na účely propagácie, reklamy a inzercie kúpeľného miesta.

Na zber a analýzu údajov boli použité doklady a dokumenty z kontroly súladu a finančnej kontroly a ciele rozhovory.

Pre túto kontrolu boli stanovené tri typy kritérií:

1. časové kritérium – vybrané ukazovatele za roky 2008 a 2009 týkajúce sa predmetu kontroly, podpoložky rozpočtovej klasifikácie 133006 Daň za ubytovanie a 637003 Propagácia, reklama a inzercia,
2. kritérium dané zákonom – zistená prax uvedená v odsekoch 2 a 3 tejto správy (spolu 6 zákonov, 2 vyhlášky MH SR a vlastné Všeobecne záväzné nariadenie (ďalej len „VZN“),

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Expozitúra Banská Bystrica

3. vnútorné kontrolné prostredie a kontrolné procesy – zistená prax uvedená v časti 1 správy.

Efektívnosť je definovaná ako maximalizovanie výsledkov činností vo vzťahu k disponibilným verejným prostriedkom. V tomto prípade bola miera efektívnosti posudzovaná vyhodnotením zistenej praxe vo vzťahu k dodržiavaniu kritérií daných zákonom.

Účinnosť je definovaná vzťahom medzi plánovaným výsledkom činností a skutočným výsledkom činností vzhľadom na použité verejné prostriedky. Miera účinnosti bola posudzovaná vyhodnotením dosiahnutých výsledkov a zistenej praxe pri správe dane za ubytovanie.

Použitie dane za ubytovanie bolo vyhodnocované len vo vzťahu výdavkov vedených na podpoložke 637003 Propagácia, reklama a inzercia (údaj z Výkazu Fin 1-04). Jedná sa o výrazné zjednodušenie pohľadu na použitie dane za ubytovanie, detailné skúmanie použitia tejto dane by presahovalo ciele tejto kontroly.

Spracované podklady sú vyjadrené vo forme tabuliek č. 1 a č. 2 a grafov č. 1 a č. 2, ktoré sú zdrojom vzájomného porovnania vo vzťahu k efektívnosti a účinnosti správy dane za ubytovanie a jej použitia a boli uvedené v doteraz zverejnených správach Dudince a Sliac.

Počet poskytovateľov ubytovania v kúpeľných miestach bol od 2 do 43, často sa vyskytovali sezónni poskytovatelia ubytovania, resp. poskytovatelia s nízkym počtom lôžok. Pre získanie porovnateľných údajov vo všetkých kontrolovaných subjektoch, bol urobený výber poskytovateľov ubytovania s počtom lôžok 10 a viac.

Z uvedeného grafu vidieť, že vybraná vzorka poskytovateľov ubytovania predstavovala v jednotlivých kúpeľných miestach (okrem obce Číž a Kováčová) 50 a viac percent. V porovnaní výberu dane za ubytovanie, tento od vybraných poskytovateľov predstavoval 92 a viac percent. Takýto výber dane možno považovať za efektívny a účinný. Aj keď výber dane za ubytovanie v kontrolovanom období je hodnotený ako efektívny a účinný, na základe kontrolných zistení je potrebné konštatovať, že niektoré postupy pri správe dani za ubytovanie neboli vykonávané správne, a tiež, že niektoré vykonávané postupy neboli správne.

Pre kritérium dané zákonom boli vybrané zákony, ktoré definovali a upravovali kontrolovanú oblasť. Išlo o nasledovné všeobecne záväzné právne predpisy: zákon o účtovníctve (1), zákon o obecnom zriadení (2), zákon o miestnych daniach a miestnom poplatku (3), zákon o správe daní a poplatkov (3), zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy (4), zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (4), zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite (5), živnostenský zákon (6), zákon o hlásení pobytu občanov SR a registri obyvateľov SR (6).

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Expozitúra Banská Bystrica

Vybrané činnosti boli pre ďalšie zovšeobecnenie ohodnotené za rok 2008 a 2009:

- plusovými bodmi, ak obec mala vlastného hlavného kontrolóra, za percentuálny podiel použitia dane za ubytovanie na propagáciu, reklamu a inzerciu, ak si plánovala a resp. aj vykonala kontrolu dane z ubytovania, vedenie evidencie správy dane za ubytovanie s využitím informačných technológií,
- mínusovými bodmi, za každé porušenie všeobecne záväzného právneho predpisu, za každé formulované odporúčanie na zlepšenie stavu, za ručné vedenie evidencie správy dane, ak nebola plánovaná ani vykonaná kontrola dane z ubytovania,
- nulou, ak náklady na propagáciu, reklamu a inzerciu kúpeľného miesta predstavovali 0%.

Z podkladových tabuliek a grafov je možno čerpať príklady pre použitie dobrej praxe, alebo príklady na vyvarovanie sa použitia zlej praxe v kontrolovanej oblasti.

Vyjadrené hodnoty v tabuľke ukazujú dosahovanú úroveň, zároveň aj mieru rezerv v správe dane za ubytovanie vrátane použitia výnosu z nej na účely propagácie, reklamy a inzercie kúpeľného miesta, ako aj naznačenie rezerv v efektívnosti a v účinnosti kontrolovanej oblasti.

Zhrnutie:

Kontrolou bolo zistené, že obec:

- nevykonávala priebežnú finančnú kontrolu podľa zákona o finančnej kontrole,
- nevykonávala zmeny rozpočtu podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- neúčtovala príjmy z ubytovania z vlastného ubytovacieho zariadenia na mimorozpočtovom účte podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- poskytovala ubytovacie služby bez živnostenského oprávnenia podľa živnostenského zákona,
- ako prevádzkovateľ ubytovacieho zariadenia nevedla evidenciu o ubytovaných osobách podľa zákona o hlásení pobytu občanov SR a registri obyvateľov SR a nevyberala daň za ubytovanie podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku,
- zaúčtovala doklady k dani za ubytovanie na podpoložke 133006, ktoré neobsahovali predpísané náležitosti podľa zákona o účtovníctve,
- nezaúčtovala výnosy dane za ubytovanie podľa zákona o účtovníctve do obdobia kedy vznikli.

Kontrolou výkonu správy dane za ubytovanie bolo zistené že správca dane:

- nepožadoval predložiť oznámenie o vzniku a zániku daňovej povinnosti platiteľa dane, náležitosti a lehotu oznamovacej povinnosti na oznamovanie skutočností rozhodujúcich pre správne určenie a vyberanie dane za príslušný mesiac,
- nevedol evidenciu dane za ubytovanie na osobných účtoch jednotlivých daňových subjektov podľa zákona o správe daní a poplatkov

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Expozitúra Banská Bystrica

- nevyužil možnosť vyzvať daňového dlžníka, ktorý v lehote neodviedol vybranú daň, aby daňový nedoplatok odviedol v náhradnej lehote podľa zákona o správe daní a poplatkov ,
- nepostupoval podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku, keď vyruboval platobným výmerom daň za ubytovanie,
- nevykonával daňovú kontrolu u platiteľov dane podľa zákona o správe daní a poplatkov.

Návrh odporúčaní na riešenie zistených nedostatkov:

- prehodnotiť náležitosti VZN týkajúce sa výkonu správy dane za ubytovanie, napr. údaje podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku, napr. identifikačný údaj k platbe dane za ubytovanie,
- ustanoviť lehoty odvodu dane za ubytovanie správcovi dane, za účelom pravidelného odvodu vybranej dane a zaúčtovania výnosov dane do obdobia, s ktorým časovo a vecne súvisia,
- prehodnotiť výšku percenta finančných prostriedkov, získaných z dane za ubytovanie na propagáciu, reklamu a inzerciu obce,
- zamerať plány kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra aj na vykonávanie kontrol daňových príjmov obce.

Na základe výsledkov kontroly výkonnosti NKÚ SR odporúča preberať prvky dobrej praxe uplatňovanej u iných správcov dane za ubytovanie do vlastných postupov jej správy.